

AktieRadius

Kwartaaluitgave van RADIUS Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers

107 Jaargang 28,
september 2020

r RADIUS NEDERLANDSE
VERENIGING VAN
HOUTDRAAIERS

In dit nummer

Van de redactie	2
Van de bestuurstafel	3
Kerngroep Organisatie Houtdraaidagen RADIUS	4
bericht uit de werkplaats	7
Coronatijd, verloren tijd	10
Maria van Kesteren	11
Vlaams-Brabantse tabakspijp	15
Veiligheid 7	20
Werkbeschrijving Mahoniekruijkje	22
Houtdraaimolen "De Salamander"	27
Draaien van Pennen deel 2	33
Verenigingsnieuws	36
Colofon	39

Foto omslag:

Vaasje: Frank Broekman,

Het nieuwebestuurslid

Uiterste inleverdatum kopij:

Voor nr. 108: 15 november 2020

Van de redactie

Henk de Rijk

De tijd gaat hard, hier alweer het derde nummer in 2020 van de Aktieradius, ik hoop dat u ondanks de warmte toch nog wat aan de hobby kan doen al zal op stap gaan nu wel de voorkeur hebben.

Er staan naar mijn inziens weer leuke artikelen in dit nummer, waaronder twee van onze vlaamse collega's. Nu zal u denken die hebben toch een eigen uitgave? Inderdaad maar als onze nederlandse leden wat weinig inleveren ben ik toch blij met deze input.

Ik krijg als redactie ook het contactorgaan van de veluwedraaiers toegestuurd en dan kijk ik toch een beetje jaloers naar wat deze leden allemaal insturen.

Maar ik hou er vertrouwen in dat het bij ons ook gaat lukken.

En ik denk ook dat i.v.m. corona de afdelingen niet bij elkaar kunnen komen en er dus weinig over gesproken wordt.

Voor de fans van Maria van Kesteren staat er een mooi artikel geschreven door Joop Erbé.

Ik ben zelf op bezoek geweest bij de houtzaagmolen "De Salamander" in Leidschendam.

Nico Oosthoek heeft weer een mooie werkbeschrijving gemaakt, en het nieuwe bestuurslid Frank Broekman stelt zich voor aan de leden.

Ik wens u veel leesplezier en blijf gezond!

Het werken met voor het houtdraaien gebruikelijke gereedschappen, machines en uitgangsmateriaal kan gevaarlijk zijn. Lees vóór het gebruik de bijbehorende voorschriften en volg de daarin gegeven aanwijzingen zorgvuldig op. Noch de Vereniging RADIUS, noch de redactie van AktieRadius, noch de auteurs van de in dit nummer opgenomen artikelen en advertenties kunnen enige aansprakelijkheid aanvaarden voor onvolkomenheden of andere fouten.

Van de bestuurstafel

Jan Karreman

In AR 106 schreef Wim nog “Wat zou het fijn zijn om bij het uitkomen van AR 106 weer wat vrijheid en mogelijkheden te krijgen om elkaar te ontmoeten”.

Helaas, die mogelijkheden waren er toen niet en zijn er nu nog steeds niet. We mogen blij zijn als er bij het verschijnen van deze AR107 wat licht is in de duisternis.

Want er werd van alles afgelast, waaronder de al eerder uitgestelde demo-dag in Graefenthal op 3 oktober. Jammer van alle moeite die mensen deden t.b.v. diverse activiteiten en dat geldt niet alleen voor de demo-dag.

Gelukkig hebben we met z'n allen, d.w.z. het bestuur maar ook vele leden, niet stil gezeten. Er werd o.a. een online ALV georganiseerd (Wim was er druk mee) en we zagen ook dat er op diverse fronten getracht werd om informatie te verstrekken, onderling contacten te leggen en digitaal wat te ondernemen zoals via Facebook en App-groepen.

De online ALV leverde dan wel een teleurstellend aantal deelnemers op maar betekende wel dat er enkele belangrijke zaken aan de orde konden komen. De belangrijkste daarvan is het aanstellen van onze nieuwe bestuursleden Harry van Cranenburgh (penningmeester) en Frank Broekman zodat we weer verder kunnen, al is er nog steeds een vacature.

In de komende tijd zullen waarschijnlijk weer zaken opgestart worden, zo ook de afdelingsbijeenkomsten. Enkele afdelingen waren al bijeen. Uiteraard is het aan de afdelingen zelf om het tijdstip te bepalen maar voorzichtigheid is geboden gezien de risicogroep waartoe een groot aantal leden behoort.

Nadat wat zaken via de digitale weg overlegd werden binnen het bestuur is er binnenkort weer een vergadering en de kerngroep was ook recentelijk bijeen om aan de RADIUS-houtdraaidag 2021 te werken.

M.b.t. evenementen e.d. adviseren we de RADIUS-website regelmatig te raadplegen en als er belangrijke zaken zijn zullen die ongetwijfeld via de nieuwsbrief doorgegeven worden.

Enkele zaken die voorlopig bepaald zijn maar wel afhangen van ontwikkelingen m.b.t. covid-19:

- RADIUS neemt niet deel aan de “Open dag hout” in Zutphen op 3 oktober a.s. (als die al doorgaat)
- De ALV staat gepland op 13 maart 2021 in Nieuwegein (met tevens afscheid van Arie en Bert).
- De RADIUS-houtdraaidag staat gepland op 20 maart 2021 in Vianen.

Hopelijk zijn alle leden goed de coronacrisis doorgekomen al is deze zeker nog niet voorbij als dit nummer uitkomt. Wees voorzichtig en word niet overmoedig zodat we, zodra de situatie het toelaat, elkaar weer kunnen ontmoeten, waar dan ook.

Kerngroep Organisatie Houtdraaidagen RADIUS

Wim Meijboom

Beste Leden van RADIUS.

De vorig jaar gevormde Kerngroep voor het organiseren van de RADIUS Houtdraaidagen heeft in de afgelopen periode niet stil gezeten. Een aantal overleggen verliepen via de elektronische snelweg en onlangs zijn we voor het eerst weer fysiek bij elkaar geweest uiteraard met de nodige afstand.

De Kerngroep bestaat uit: Jan Karreman voorzitter, Thijs Pons, Ruud Philipsen en Wim Meijboom. De afgelopen periode hebben we vooral gekeken naar de organisatie van de vroegere demodagen en dan met name welke onderdelen we weer laten terugkomen en welke nieuwe elementen kunnen we toevoegen aan het programma van de Houtdraaidagen. Doelstelling was en blijft het elkaar kunnen ontmoeten, het uitwisselen van kennis en ervaring, contacten met leveranciers en het laten zien van elkaars werk d.m.v. exposities.

Wat dit laatste aspect betreft kunnen we in de nieuwe locatie Het Oosterlicht College in Vianen beschikken over een prachtige expositieruimte van plm. 400m² voorzien van heel veel daglicht.

De Kerngroep zoekt ook naar nieuwe elementen welke de Houtdraaidagen ook aantrekkelijk gaan maken voor mensen die geïnteresseerd zijn in het houtdraaien. Met name de jongeren moeten hierbij aan bod kunnen komen. Een ander aspect is ook hoe

we de partners van onze leden ook een aanbod doen zodat het de moeite waard is om deze dagen te bezoeken.

Tijdens de bespreking van de nieuwe plannen rond de demodagen tijdens de ALV vergadering van april 2019 is afgesproken dat we de leden van RADIUS zullen gaan raadplegen over hun wensen aangaande de programmaonderdelen van de Houtdraaidagen. De Kerngroep heeft inmiddels een aantal uitgangspunten geformuleerd maar die behoeven een nadere invulling.

In de maand oktober zullen wij de leden van RADIUS een korte enquête sturen met daarin een aantal vragen over hun wensen en suggesties. Wij hopen uiteraard dat we veel suggesties en ideeën gaan binnenkrijgen. De enquête zal gehouden worden onder de leden die hun email adres hebben verstrekt aan de ledenadministratie. 95% van de leden kunnen we zo bereiken, de overige leden die niet over een computer beschikken kunnen als zij dit wensen het enquêteformulier thuisgestuurd

krijgen. Laat dit dan even met een telefoontje aan de secretaris weten.

Een vast onderdeel van het programma was en blijft de expositie van werkstukken, de Kerngroep heeft besloten om voor iedere Houtdraaidag 2 afdelingen te vragen om deze expositie te verzorgen.

Binnenkort zullen de afdelingen van RADIUS een uitnodiging hiertoe krijgen.

Waar we nog geen besluit over genomen hebben is over het wedstrijdement, een deel van de leden vindt dat aantrekkelijk een ander deel is van mening dat veelal dezelfde leden in de prijzen vallen. We zullen hierover in de enquête een enkele vraag stellen. Ook de leden van de Kerngroep zijn verdeeld over nut en noodzaak van het beoordelen van werkstukken. Afhankelijk van de uitkomsten van de enquête besluiten we hier later over. Wel is duidelijk dat, als we tot jurering overgaan, dit altijd zal gebeuren door het publiek (publieksjury) en aan de hand van duidelijk omschreven categorieën.

Een ander discussiepunt is geweest het wel of niet uitnodigen van een bekende buitenlandse draaier, wordt vaak benoemd in b.v. enquêtes. De Kerngroep heeft vastgesteld dat we binnen de vereniging en binnen Nederland voldoende draaiers hebben die in staat zijn om prima demo's te verzorgen. Afgezien van de niet geringe kosten kun je je afvragen of een buitenlandse coryfee de aantrekkelijkheid van een Houtdraaidag verhoogt. Voor de Kerngroep is dit geen discussiepunt meer. De leden zal daarom gevraagd worden in de enquête welke demonstraties, technieken, demonstrateurs de komende jaren aan bod moeten komen. Kortom we hopen op veel reacties waar we als groep mee aan de slag kunnen, uiteraard houden we iedereen op de hoogte van de uitkomsten van de enquête.

Voor het geval dat Corona ons in maart 2021 nog allerlei beperkingen oplegt zullen we de Houtdraaidag 2021 eenmalig verzetten naar september/oktober 2021.

Diverse houtsoorten te koop!

Ik ben al een aantal jaren actief als houtdraaier en in de loop van tijd heb ik veel houtsoorten ingekocht en verzameld, nu wil ik graag andere houtdraaiers de gelegenheid geven om bij mij mooie stukken te kopen, ik heb vele soorten liggen.

Taxus, Olijf wild/kweek, Jatoba, Purperhart, Teak, Jeneverbes, Essen, Frans Noten, Noten, Wortelnoot, Afr. Padouk, Wengé

Ik geef hieronder enkele voorbeelden van prijzen, K.dr staat voor kunstmatig gedroogd en N.dr voor natuurlijk gedroogd.

Jeneverbes 5 - 30 cm doorsn. 50 cm lang
vanaf € 5,00 N.dr.

Olijf 6 / 8 / 10 cm vierk. lang 32 vanaf € 10,00 K.dr.

Taxus vele maten groot en klein vanaf € 3,50 N.dr.

Essen 25 x 25 x 6 € 8,50 K.dr.

Purperhart 20 x 20x4.5 € 15,00 K.dr.

Purperhart 25 x 25 x 4.5 € 20,00 K.dr.

Olijf 21 doors. X 5 € 17,50 N.dr.

Edel Kastanje 25 x 25 x 8 € 10,00 K.dr.

Plataan 25 x 25 x 6.5 € 7,00 K.dr.

Olm /lep 25 x 25 x 8 € 8,00 K.dr.

ik heb ook houtdraai-lectuur te koop o.a. meerdere jaargangen van "WOODTURNING"

Berend J. van de Lagemaat - Maten 3 - 3831PJ Leusden

Tel. 033-4941037 (Liever geen kontakt tussen 12.30 en 15.00) E-mail: bjvandelagemaat@kpnmail.nl

GANZ NEU! Einführungspreis
1199,00 €
inkl. Mwst

MIDI PRO

- 3 LAGER IM SPINDELSTOCK SORGEN FÜR ENORME LAUFRUHE
- BREITER POLY V FLACHRIEMEN
- DREH- UND VERSCHIEBBARER SPINDELSTOCK
- 100 MM HUB AM REITSTOCK
- TRAPEZGEWINDE IN REITSTOCKPINOLE
- OPTIONALE BOHRPINOLE
- KOMPAKTE BAUWEISE
- AUSLADENDE FÜSSE BIETEN MEHR STEHSICHERHEIT

MEHR INFOS AUF
WWW.DRECHSELBEDARF-SCHULTE.DE

Benodigdheden voor houtdraaiers:

- Draaibanken
- Chucks
- Houtolie
- Beitsen
- Slijpstenen en machines
- Cursussen - demo's
- Voorgedroogde schalen

Www.dehoutdraaij.nl - Ronald Kanne

Ronald Kanne
Wardsestraat 15
7031HD Nieuw Wehl
Bel voor een afspraak of infol

☎ 0653 173 550 ✉ ronald@dehoutdraaij.nl

Bericht uit de werkplaats

Het kwam door een korvijnnagel.....

Frank Broekman

We hebben een probleem...er verdwijnen steeds meer korvijnnagels van het schip...ze worden gejat... Frank, jij bent handig...maak een stel nieuwe, zodanig dat ze niet meer gejat kunnen worden...

Zo stond ik dan achter een zeer oude metaaldraaibank op de Bataviawerf in Lelystad, vrijwilliger in de onderhoudsploeg van de 17de eeuwse replica Oost-Indiëvaarder, nul-ervaring in houtdraaien en al helemaal niet met die oude metaaldraaibank. Met 2 draaiwielen, één voor links naar rechts en omgekeerd en evenzo één voor naar voren en achteren. Heb er een flink aantal gemaakt, van eikenhout, en het ging steeds beter. Onzichtbaar vastgezet in de nagelbank...er kon niet meer gejat worden. Dat is inmiddels alweer 15 jaar geleden.

Een paar jaar geleden een cursus gevolgd in Alkmaar....maak een eigen Midwinterhoorn! Leek me wel leuk...uit een gekromde stam een toeter maken...lukte meteen goed...de hoorn bleek, volgens de ervaren kenners, een bijzonder mooie klank te hebben. Alleen die blaasoptredens in de Adventsperiode....dat was toch niets voor mij. En zo'n hoorn maken is toch

een soort seizoensarbeid, midwinter nietwaar? Wat te beperkt...kon m'n creativiteit niet kwijt. Dan rijpt er toch wel iets in je hoofd...houtdraaien! Was al bezig met een eigen werkplaatsje van krap 10 m2 in de tuin bij onze woning in Venhuizen... en daar moet je natuurlijk ook iets in gaan 'werken'. Twee jaar geleden contact opgenomen met de pas opgerichte afdeling West-Friesland van Radius... nadat ik wel eerst eindeloos filmpjes over het houtdraaien had bekeken op YouTube alsook allerlei artikelen gelezen op Google. Je moet immers toch wel weten waar je aan wilt beginnen...De eerste kennismakingsavond was wel gelijk een eye-opener....een redelijk 'grijs' gezelschap van overwegend heren. Maar wel open en zeer toegankelijk en gastvrij en zeer behulpzaam om me op weg te helpen....immers daarvoor wilde ik mij aansluiten bij deze afdeling. Ik werd nog diezelfde avond al gelijk toegeleid naar een zeer ervaren houtdraaier woonachtig in

mijn dorp Venhuizen.....dicht bij huis...het kon niet beter. Jos Handgraaf werd toen mijn 'mentor'. Meesterdraaier in holle vormen....en nog heel veel meer. Hij leidt me niet.... maar begeleidt me in mijn ontdekkingsstochten in de wereld van het houtdraaien. Laat me zelf ontdekken en stuurt me bij waar nodig....en dat past bij mij. Ik kan me geen betere begeleider wensen. Ik kwam bijna wekelijks in zijn mini-werkplaatsje, vol gereedschappen, plankjes

en laadjes en boordenvol hout en werkstukken in allerlei varianten...een wereld waar alleen Jos de weg weet...en vooral stoffig...zoals een werkplaats voor een houtdraaier eruit moet zien....althans, in mijn beleving. Door de Coronabeperkingen moesten de bezoeken worden opgeschort tot betere tijden. De werkplaats van Jos is daarvoor te klein. Toch extra bijzonder dat daarin zulke mooi vormgegeven holle vormen kunnen ontstaan.

Een gezamenlijk bezoek in mei 2019 aan de Houdraai-Manifestatie (Radius 25 jaar) in de Tuinen van Appeltern resulteerde niet alleen in de eerste aanschaf van eigen beitels (een beginnersset van Sorby) maar vooral een Walhalla voor een beginnend houtdraaier als ik. Ik keek mijn ogen uit aan wat allemaal mogelijk is... ongekend en voor mij DE opstap naar keuzes maken in een draaibank, allerlei toebehoren en vooral bescheidenheid. Begin simpel en oefen, en verkijk je niet op al die hoogstandjes. En zo ontstonden kleine werkstukjes, nu uitgesteld op een boekenplank, stukjes waar ik best trots op ben.

Ik had inmiddels bij Jos al ervaren welke krachten er uitgeoefend worden op je handen en armen, de schrik van een 'happer' en de teleurstelling wanneer een verkeerde beweging je werkstukje

door de lucht laat vliegen. Mijn draaibank werd, na lang wikken en wegen en ruggespraak met Jos, een Midi FU-350 van Drechselbedarf Schulte in Geeste-Gross Hesepe. Daar ook opgehaald... werd nog een hele belevenis want de bestelling, inclusief 'bankbedverlenging', 'chuck' en nog wat ander spul, bleek spoorloos. Ach, na vele kopjes aangeboden koffie kwam alles wel goed. Door vragen en luisteren op de 'club-avonden' van de afdeling bouwde ik redelijk snel mijn wagenpark uit met een 'lunette', de Robert Sorby ProEdge bandslijpmachine, een uitgebreide serie beitels in diverse formaten en uitvoeringen van ondermeer Crown en Sorby. Ondertussen mijn werkplaatsje afgebouwd en voorzien van electra, verwarming, goede verlichting op de draaibank en verdere inrichting (het meeste bij HBM-machines in Moordrecht) met ondermeer een lintzaag, ladenkastjes, kleine werkbank, stofafzuiger (Scheppach). In de nok hangt nog een (fijn)stofafzuiger van Record Power (van Baptist...voor de beginnend houtdraaier zeker een bezoek waard!)....maar voor de zekerheid nog een speciaal fijnstofmasker. Ook zo'n ontdekking: dat fijnhoutstof is wel iets waar je goed rekening mee moet houden....het dringt overal door en blijf wel heel erg lang hangen..... spaar je longen!!!! Koop-nooit-hout!!...werd mij van alle houdraaierskanten ingefluisterd...het komt vanzelf naar je toe. En ik moet zeggen, door de contacten via de afdeling heb ik inmiddels meer dan genoeg en gevarieerd. Mentor Jos werkt het meest met 'nat-hout'...en ik moet zeggen, dat werkt inderdaad, en zeker voor een beginner, erg prettig. Bijkomstigheid: je leert

snel de eigenschappen van houtsoorten... hoe het werkt, krimpt en scheurt...en hoe daar mee om te gaan. Zo ook de ontdekking van hout met 'slaap'. Een term waar ik eerst geen raad mee wist....slaap???.schimmel dus. Kreeg enige tijd geleden van een collega houtdraaier een stammetje Berk met prachtige tekening door die schimmel...prima stuk om daar een vaasje van te gaan maken. Uithollen werd een volgende uitdaging. Daarvoor de Revolution van Crown aangeschaft. Ongetwijfeld daarover verschillende opvattingen maar voor mij voldoet het. Eerst geoefend op kleine holle vaasjes en toe aan de slag met dat stuk berk met 'slaap'. Dat werd, op z'n zachts gezegd, een pittige uitdaging...van binnen bleek dat stammetje behoorlijk verrot maar het uithollen ging best redelijk...tot bij de

halsopening...niet strak en glad te draaien...de brokjes vlogen in het rond. De oplossing bleek insmeren met een mengsel van 50% cellulose Sanding Sealer en 50% Methanol. Wel 5 lagen met tussendoor 24 uur indrogen. Heel voorzichtig draaien met superscherp geslepen beitelkje...Dit is het vaasje zoals op het omslag te zien is. Ik ben er super trots op!

Mijn kennismaking met Radius heeft me goed op weg geholpen....dat waardeer ik zeer en ook reden om gehoor te geven aan de oproep voor Bestuursleden. Mede langs deze weg hoop ik als beginnend draaier een bestuurlijke bijdrage te kunnen geven en gelijktijdig mijn eigen daaikennis te vergroten. En dat allemaal door gestolen korvijnagels.

Coronatijd, verloren tijd?

Jan Karreman

Gaan we bij de pakken neerzitten en maar afwachten hoe het allemaal loopt?

In maart kwam er ineens een einde aan de bijeenkomsten van diverse afdelingen.

En we hadden toen nog geen idee van wat er komen ging.

Inmiddels is duidelijk dat er, vanaf die tijd, nergens bijeenkomsten waren en we nu (eind juli) pas voorzichtig gaan nadenken wanneer dit wel weer zou mogen en kunnen.

En laten we voorzichtig zijn want onze leden zijn nu eenmaal overwegend wat ouder.

Na enkele maanden begint het dan toch bij velen te kriebelen, we brengen weliswaar meer tijd thuis door en hebben meer tijd voor onze hobby maar we missen de directe contacten.

Ook binnen de Schelddraaiers vroeg men zich af of er niet iets mogelijk was via de digitale weg en gelukkig waren er enkelen die wat opgestart hebben.

Er werd via facebook een mogelijkheid gecreëerd en, mede omdat veel leden niet met facebook werken, werd ook een groep-app aangemaakt.

Jammer natuurlijk dat we hiermee niet iedereen in de gelegenheid kunnen stellen contact te hebben want er is nog een aantal mensen die van beide mogelijkheden geen gebruik maakt.

Inmiddels zijn er leuke contacten en worden foto's gemaakt van recent gemaakte werkstukken die ook uitgewisseld en besproken worden.

Blijkbaar is dit een erg goed alternatief om dit soort zaken te bespreken want er wordt goed gereageerd, geadviseerd en commentaar gegeven.

Wellicht dat we, ook na de coronacrisis, naast de bijeenkomsten ook dit soort contacten kunnen blijven onderhouden. Het is een

mooie manier om direct vragen te stellen over een probleem, iets te laten zien, etc. Je hoeft niet te wachten op een bijeenkomst maar kunt direct contact maken en iedereen binnen de groep kan meekijken en reageren. In ieder geval is het een mogelijkheid dus, is er binnen je afdeling nog niets ondernomen, vraag dan of iemand dat wil doen. Het is de moeite waard en velen zullen het op prijs stellen.

Maar laten we hopen dat we op niet al te lange termijn ook weer bij elkaar kunnen komen. Er gaat immers niets boven direct contact in deze toch al zo gedigitaliseerde wereld.

Overigens is het ook een mooie tijd om eens meer op internet rond te struinen en ook de RADIUS-website te bezoeken. Je vindt daar de laatste info m.b.t. activiteiten etc. maar ook enkele acties vanuit de leden in deze coronatijd.

En wellicht heb je ook tijd om eens wat samen te stellen en in AktieRadius te plaatsen. Een verslag, een werkplan of een idee, kom er mee. We willen altijd graag helpen er een goed verhaal van te maken.

Blijf actief in je hoofd en met je lichaam en vooral blijf gezond!

Maria van Kesteren

een kleine ode aan een groot kunstenaar/vormgever

Tekst en foto's van Joop Erbé

“Een houtkunstenaar die niet van hout hield” luidde kop in de Volkskrant van 22-05-2020.

Maria van Kesteren (1933) is op 30-4-2020 overleden.

De opmerking niet van hout te houden heeft ze ooit een keer gemaakt, het is haar helaas een groot deel van haar carrière nagedragen.

Ik kende Maria vanaf begin jaren 60.

Ze had de basisvaardigheden van het vak houtdraaien in anderhalf jaar geleerd bij Henk van Trierum, een ouderwetse 3e generatie beroepshoutdraaier in Utrecht. Ze vroeg mijn vader of hij haar les wilde geven in vormgeving/houtdraaien. Dat is nooit iets geworden maar wel kreeg ze de beschikking over de duiventoren die deel uit maakte van de Ridderhofstad “Rhijnauwen”, De Jeugdherberg bij Bunnik, waarvan mijn vader beheerder was.

De duiventoren was een oud vierkant stenen gebouw, bijna een ruïne, vloeroppervlak ± 5x5 m.

Het werd haar eerste eigen werkplaats gedurende een aantal jaren. Het was een spartaans atelier zonder enige voorzieningen. Maria stond daar dag in dag uit te draaien, zoekend naar haar eigen identiteit, zoekend naar vormgeving in houten ronde vormen. Ik zie haar nog voor me: Superslank (broodmager) dik ingepakt in een lange gewatteerde grijze lange jas, rode hoofdoek omgeknoopt, motorbril op en op klompen, dik onder het stof en vol krullen van Padoek, Afzelia, Wengé en dergelijke houtsoorten. Was Maria niet aan het werk dan had je te maken met een mooie, slanke, bijna aristocratische, bescheiden dame, die in uiterlijk en zeker in spraak alles had kunnen zijn behalve “Houtdraaier”.

En dat is altijd zo gebleven.

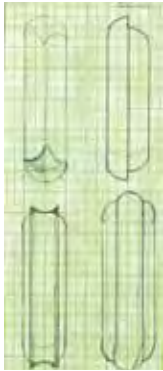
Maria maakte in het begin potjes en vaasjes, steeds vaker van inlandse houtsoorten. Zoals gewaterd (kops)iepen- esdoorn en lindehout. Elk werkstuk was minimaal 1 ½ jaar in bewerking, ze werden zeker 4x weer op de bank gezet want het moest uiteindelijk puntgaaf zijn. Een potje van toen heeft nu nóg géén speling op het deksel. Fout hout werd niet gebruikt. Onvolkomenheden werden niet weggewerkt. Gebruik van vloeibaar hout o.i.d. was uit den boze. Hoeveel teleurstellingen moet ze gehad hebben? Had ze daarom zo'n hekel aan hout? Specifieke opspanhulpen waren er niet en Maria kon of wilde daar geen vermogen aan uitgeven. Ze verzon oplossingen om dit uit te voeren. Haar werkstukken kregen hierdoor iets mysterieus. Heel veel aandacht besteedde ze aan de voet en bovenrand van een werkstuk. “Het moest staan” Toen haar eerste “leermeester” (H.v.T.) een tentoonstelling van haar bezocht was zijn commentaar: “Goh, Maria, hoe je het doet begrijp ik niet, maar ik vind het mooi!”. Een aantal jaren is ze “uit zicht het geweest”. Ze ging naar Ierland. Op uitnodiging van de

Ierse overheid mocht ze in het “Kilkenny Design Centre” een ruime houtdraaiwerkplaats inrichten en gaf ze les in houtdraai techniek maar vooral in vormgeving. Ze experimenteerde met andere houtdraai technieken. Het eikenhouten schaalpje met natuurlijke rand is een erfenis uit die tijd (zie foto) Het is een perfect werkstuk. Zelf vond ze de vorm “Afzichtelijk” (het is derhalve niet door haar gesigneerd)

Maria was een secure werker die met minimale investeringen in gereedschap perfecte werkstukken maakte. Hout was het materiaal waarmee ze vaak werkte maar al heel lang geleden draaide ze ook al voorwerpen van polyester en andere kunststoffen. Met name armbanden, maar die waren ook puur, vaak blank, zonder extra kleurtjes of wat dan ook. Het ging haar weer om de ronde vorm.

Schetsend ontstonden die vormen. Dat werd uitgewerkt op millimeter papier. Hout werd uitgezocht, een manier bedacht hoe deze vorm binnen en buiten op te spannen was. (dat maakte haar werk extra raadselachtig) De vorm werd exact naar de tekening gemaakt. Bleek de vorm goed te zijn dan volgden vele variaties op het eerste ontwerp. En dat model werd steeds krachtiger. Het moest op zichzelf “staan”. Daarom mocht je het ook niet oppakken. “Dan is het of het gaat zweven” Daar was Maria heel stellig over.

Als houtdraaiër/kunstenaar ben je beperkt. Alles wat je maakt is rond/cilindrisch. Er zijn houtdraaiers die variaties op de ronde vorm zoeken, anderen willen hout laten zien. In segmentwerk of juist met alle afwijkingen die hout kan vertonen. Maria heeft de ronde vorm niet als uitgangspunt gebruikt, ze heeft de ronde vorm tot kunst verheven. Er zijn maar weinig kunstenaars die zich beperken tot een cirkel en dat een leven lang volhouden. De ronde/cilindrische vormen zijn steeds het uitgangspunt geweest in al haar werk en haar ontwerpen. De perfect sluitende en afgewerkte potjes die ze aan het begin van haar carrière draaide groeiden dan ook naar de optimale ronde vorm; en dat is een bol! In de bolvorm draaide Maria potten met deksel.

Later maakte ze platte dozen, vaak ook met deksel. Knopjes, tierelantijnen, gebruik van meerdere houtsoorten verafschuwde ze. Een handgreep was onderdeel van de vorm. Vorm, eenvoud en harmonie werden gedurende haar carrière steeds belangrijker. Als (hout) draaiër/vormgever was er echter een probleem. De houtstructuur leidde het oog af van de vorm. Hout moest steeds neutraler zijn. Dan lag de nadruk op de vorm die zo belangrijk was voor Maria.

Uitgezochte en gebruikte houtsoorten werden steeds neutraler van tekening. Lindehout leek daarvoor de oplossing maar was te dood, het had geen karakter. Het hout werd gekleurd, voorzichtig met een doek opgebracht, experimenteerde ze met acrylverf. Perfectionist als ze

was ontwikkelde ze ook haar “eigen” kleuren die speciaal voor haar (op niet synthetische manier) werden gemaakt. “Berlage kleuren” noemde ze het.

“Hout werd de drager van de vorm”. Mocht de hout structuur eerst nog vaag zichtbaar zijn, in later werk werden de objecten egaal gekleurd. Toen Maria haar houten objecten ging kleuren heeft ze zich bij veel houtdraaiers niet populair gemaakt. Of zeg het anders: ze is door velen niet meer begrepen.

Er werd gezegd: “Als je hout verft met een spuitbus heb je iets te verbergen” Maar ook “Wat moet je daar nu mee? Je kan er niets mee, het is gewoon een ding zonder gebruiksnuut of -doel”.

Dat klopt. Haar latere werkstukken kon je

niets mee. Of, je moest het fijn vinden om ernaar te kijken.

Op urnen na werd het gebruiksdoel steeds minder belangrijk in Maria’s werk. De vorm werd haar drijfveer om verder met hout als basismateriaal ronde vormen te maken en dan is hout niet een stabiel materiaal, het werkt, scheurt het leeft z’n eigen leven). Maar Maria was houtdraaiër!

Wat Maria wilde maken waren: Verstilde ronde sterke vormen die, in bijna aardse kleuren, zoals basalt, lei, zand, of krijt-juist de extra aandacht kregen die de vorm waardig was.

Ware vormgevers en kunstkenneren herkenden evenwel de pure vorm die Maria wist te maken op een draaibank. Houtdraaiwerk dat niet meer op hout leek, maar een pure en essentiële vorm had.

Hout was het materiaal dat Maria op een draaibank tot in de perfectie kon bewerken. Bij de ontwerpen van polyester en andere kunststoffen werd hout juist weer het

materiaal dat de vorm moest dragen. Maria van Kesteren was een kunstenaar die de cirkel als kunstvorm trouw is gebleven. Terecht staat haar werk in toonaangevende musea in binnen-en buitenland. Als houtdraaier maakte ze ook heel veel ontwerpen die door gerenommeerde glas-en ceramiek fabrieken, mode- en sieraden ontwerpers werden gebruikt. Daar is maar weinig over gerept maar al die ontwerpen hadden hun oorsprong vanuit het ambacht houtdraaien en werden gemaakt door een houtdraai-kunstenaar.

En als je aan een ceramist of glasblazer een voorbeeld moet laten zien dan is dat DUN. Maria beheerste de techniek zodanig dat het gedraaide hout transparant was en overal gelijk van dikte.

Haar werk is minimalistisch, haar werkplaats en werkplaatsinrichting was dat beslist ook. De antieke draaibank verhoogd op houten blokken met losse motor, vijf versnellingen middels poelies en voorzien van een metaaldraai-klauwplaat die met een rubber hamer bediend werd.

Eén simpele amaril slijpsteen waarop de gutsen asymmetrisch geslepen werden op een manier die haar heel eigen was. (zie foto) Ander specifiek gereedschap heb ik haar nooit zien gebruiken

Haar werkplaats was als Maria zelf: opgeruimd, bescheiden, beetje excentriek, maar héél bijzonder.

Met dank aan Margot, (nicht van) waarvan ik het archief van Maria mocht inzien en materiaal mocht gebruiken.

Rinus die jaren met haar optrok en werktekeningen verstrekke.

Ingezonden

Vlaamse Gilde van houtdraaiers

Van Noord-Brabantse waterput tot Vlaams-Brabantse tabakspijp

Ger Hesbeen

Het Noord-Brabantse Veldhoven

Het moet daar in de Gallo-Romeinse tijd – de periode rond het begin van onze tijdrekening – nogal een drukke bedoening geweest zijn in de streek van het Noord-Brabantse Veldhoven. Getuige daarvan de talrijke grafheuvels en de vele archeologische vondsten: karresporen, resten van woningen, gebruiksvoorwerpen, artefacten, wapens, muntstukken, enz.

De Veldhovense Romeinse waterput gebouwd met houten planken.

Wat ons, als houtdraaiers, echter vooral boeit, is het feit dat in Veldhoven bij archeologisch onderzoek voorafgaand aan de bouw van de nieuwbouwwijk Huysackers ruim veertig waterputten uit de ijzertijd, Romeinse tijd en middeleeuwen werden gevonden. Waterputten bestaande uit uitgeholde boomstammen of eiken planken (zoals bij wijnvaten).

In normale omstandigheden vergaan organische materialen – zoals hout, riet, wol, leer, beenderen, enz. – vrij snel in vochtige of

natte grond. Wanneer ze, zoals in Veldhoven, echter onder de grondwaterspiegel opgegraven worden, blijken die materialen vaak tamelijk goed bewaard. Voor archeologen zijn houten voorwerpen des te interessanter omdat ze via de jaarringen bijvoorbeeld de kapdatum van de boom en dus de ouderdom van het daaruit gemaakte voorwerp kunnen achterhalen.

De Romeinse waterput in Veldhoven Huysackers dateert van de 1e eeuw na Christus. Dit is de periode van de bezetting van Gallië door de Romeinen, de Gallische stammen der Aduatuken en Tungri (Tongeren), talrijke heirwegen zoals die tussen de Rijn en het Franse Boulogne, enz.

Het is precies over die Aduatuken dat Julius Caesar in zijn Commentarii de bello Gallico (Commentaren over de Gallische Oorlog) stelt dat «Onder alle Galliërs zijn de Belgen de dappersten, omdat ze het verst verwijderd zijn van de cultuur en de beschaving van Rome, omdat er slechts zeer zelden kooplui tot bij hen reizen die dingen invoeren welke bijdragen tot het verwekelijken (verzwakken) van de geesten, en omdat ze vlak bij de Germanen, van over de Rijn wonen en met wie ze voortdurend oorlog voeren.»

De studentikoze versie van Caesar's uitspraak luidde als volgt : Onder alle Galliërs zijn de Belgen de dappersten, zij drinken gerstenat, eten frietjes en verdobbelen hunne vrouwen... Van de 1e eeuw na Christus tot vandaag, een enorme grote sprong door de tijd. Na de archeologische opgravingen in Veldhoven – waarvan een aantal vondsten een plaats

Fijnhout Drenthe

Leverancier van elke gewenste houtsoort

Direct uit voorraad leverbaar
ruim 80 soorten massief hout.

In onze ruime voorraad altijd
een grote keuze voor hout-
draaiers en instrumentbouwers

Klik op www.fijnhoutdrenthe.nl

Houthandel van der Horst BV - De Drentse Fijnhouthandel

Veilingstraat 46, 7833 HN Nieuw-Amsterdam
Telefoon: 0591 552504 - Fax: 0591 381910

E-mail: info@fijnhoutdrenthe.nl
www.fijnhoutdrenthe.nl

Bel voor een afspraak met Ton van der Horst: 06 50 50 1936

... meer dan 30 jaar ervaring en innovatie

KILLINGER

De houtdraaiwinkel voor grote en kleine meesters

KILLINGER Maschinen GmbH

Ringstraße 28 Tel +49 - (0)8141 - 3573 732
D-82 223 Eichenau b. München Fax +49 - (0)8141 - 3573 750

mail info@killinger.de
web www.killinger.de/maschinen
shop www.killinger.de

kregen in Museum 't Oude Slot in Veldhoven – wilde de gemeente dat enkele honderden kilo's hout aan kunstenaars geschonken werden. Stukken hout die niet interessant genoeg bleken om bewaard te worden. De gemeente Veldhoven eiste wel dat uit dat hout kunstwerken zouden gemaakt worden, die achteraf samen tentoongesteld zouden worden. Vierenzestig kunstenaars meldden zich aan, gingen met het tweeduizend jaar oud hout aan de slag in hun ateliers. Alle kunstwerken werden van 28 april tot 28 juli 2019 in 't Oude Slot tentoongesteld en foto's ervan kregen een plaats in het kunstboek Oud Hout, met foto's van Elvin van Liebergen.

Een van onze Nederlandse collega's-houtdraaiers uit Nederweert, Eddy Nijssen, was een van de kunstenaars en houtbewerkers die een aantal stukken hout van de Romeinse waterput uit Veldhoven kon bemachtigen. Hij draaide daaruit o.a. een replica van een Romeinse wijnkan, een wrijfschaal en drinkbeker. Deze gebruiksvoorwerpen werden teruggevonden in de opgravingen te Veldhoven. En om de geschiedenis tastbaar te maken... ook enkele balpenen.

Aankomst van het Romeinse en Middeleeuwshout bij Eddy Nijssen

Het Vlaams-Brabantse Vilvoorde

Ons kent ons en Draaiers helpen draaiers zijn twee courante gezegden in de houtdraaierswereld. Bovendien zijn er erg nauwe contacten tussen Nederlandse en Vlaamse houtdraaiers. Gezamenlijke workshops, uitwisseling van houtsoorten, tips en adviezen, enz.

Toen ik dus enkele maanden geleden Eddy Nijssen vroeg of hij een stukje Romeins waterputhout uit Veldhoven kon missen, om te proberen er een tabakspijp uit te draaien, antwoordde hij zonder aarzelen : ik stuur je meteen een aantal stukken op. Een aantal stukken ? Ik ben nu de gelukkige eigenaar van voldoende stukken Romeins eiken om tot het einde van mijn dagen tabakspijpen te draaien. Hartelijk dank daarvoor, Eddy.

Tabakspijpen worden meestal gedraaid uit de wortelknol van bruyère (briar in het Engels, boomheide in het Nederlands) of Erica arborea.

Een houtsoort die alleen rond de Middellandse Zee voorkomt, in Frankrijk, Spanje, Italië en Griekenland. Gegeerd door alle tabakspijpen-

draaiers omdat bruyère bij het roken van tabak niet zelf gaat branden of gloeien, het geen vervelende bijmaak aan de tabak geeft, het een zeer harde en dus goed te bewerken (te draaien) houtsoort is, met vaak heel mooie nerven, lijnen, visogen en kleuren.

Wegens die eigenschappen gebruiken sommige pijpendraaiers ook morta (moeraseik, d.i. half gefossiliseerd hout van duizenden jaren dat in zurige veengrond gelegen heeft).

Ook andere houtsoorten – zoals olijf, peer, kersen, enz. – worden voor tabakspijpen gebruikt. Zolang ze maar niet giftig zijn en bij het roken geen nare bijmaak geven. Deze fruitsoort-pijpen gaan echter veel minder lang mee, zeker bij intensief gebruik.

Ja maar, de Romeinen rookten toch geen tabak, hoor ik je mompelen. Je hebt gelijk. De Europeanen kwamen pas eind vijftiende eeuw (Christoffel Columbus) in contact met tabak uit de Nieuwe Wereld. Maar... de Romeinen rookten wèl ! Geen tabak maar opium en hennep in terracotta pijpjes. Een anekdote : het jaar 312 nChr. Rome heeft een drugsmonopolie. De oude Romeinen zijn dol op verdovende middelen, vooral opium. De staat verdient vorstelijk aan de verkoop ervan. De Romeinse machthebbers houden de opiumverkoop scherp onder controle, het genotmiddel moet immers voor het grote publiek betaalbaar zijn. Uit een schatting blijkt dat er alleen al in het jaar 312 zo'n 793 verkooppunten zijn die door de staat beheerd worden; de verkoop van opium en hennep zorgt voor 15% van de rijksinkomsten.

Een voorraad Romeins waterpouthout is één ding, er een pijp uit draaien is wat anders. Maar er bestaat gelukkig zo iets als een standaard werkwijze (1) :

Het ruwe hout wordt verzaagd tot ébauchons of plateaux. Overal ter wereld gebruiken pijpenmakers deze Franse termen.

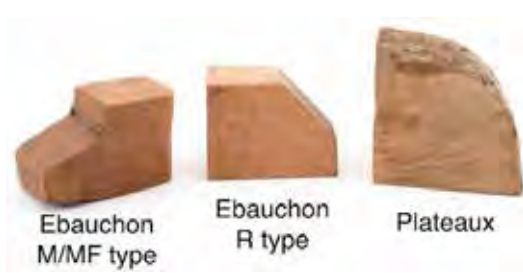
- Uit de gekozen ébauchon wordt dan de ruwe vorm van de tabakspijp gezaagd. Op de beide vlakke kanten worden de assen van de tabakskamer en de steel getekend. Met een kolomboor of draaibank (met boorkop in het losse center) worden de tabakskamer en het rookkanaal in de steel uitgeboord. Een zeer secuur werkje, omdat het boorgat in de steel de basis van het boorgat in de kop exact in beide richtingen moet raken. Iets te hoog of te laag, iets te veel naar links of rechts en de ébauchon belandt bij het brandhout. Het tabaksgat (meestal met een diameter van 19 tot 25 mm) kan recht of taps zijn, terwijl het rookkanaal in de steel (shank) een doormeter heeft van 3 millimeter. Langs de kant waar het mondstuk (eboniet of acryl) moet komen, wordt een mortise voorzien waarvan het uiteinde lichtjes verzonken (countersink) wordt.

- Op de draaibank worden vervolgens de kop en de steel gedraaid. De ronding tussen de kop en de steel kan niet op de draaibank gedraaid worden, dus dat wordt zagen, raspen, vijlen en schuren, schuren, schuren, van korrel 120 tot 800.

- Tripoli en White Diamond – twee schuurpasta's – vervolledigen het schuurproces.

- Een of meerdere laagjes Carnauba-was maken de pijp matglazend of glanzend af en klaar voor gebruik

Het resultaat van een interbrabantse samenwerking...

Stuk Romeins waterputhout en ébauchon opgespannen op de draaibank.

Kop en steel op de draaibank gedraaid.

Tussenfase – Kop en steel zijn gedraaid, testen van een mondstuk.

De geheel afgewerkte Romeinse waterput-pijp, op de achtergrond van een stuk van de planken van de Veldhovense waterput. Een diepzwarte kleur met donkerroestbruine tot donkergroene strepen en vlammen.

Ondanks het feit dat deze Romeinse tabakspijp perfect rookt (diameter van rookgat en tabakskamer die elkaar perfect raken), zullen ervaren tabakspijpendraaiers opmerken dat deze pijp niet perfect oogt. En dat is ook zo. Na 2000 jaar rust wilde het opgegraven hout eigenlijk verder met rust gelaten worden. Het was koppig – hout met

kloten zoals we in Vlaanderen zeggen – en stug, maar ook zeer hard en dus heel goed draaibaar. Bij elk vliedun laagje dat er van afgedraaid of afgeschuurd werd, doken er echter telkens weer minuscule barstjes en kloofjes of gaatjes en putjes op. Als dat is wat je wil, stuk koppig Romeins hout, dan zal ik dat respecteren, oreerde ik luidop. Alea iacta est ! Ik gebruikte dan ook geen moderne houtdraaiers-lapmiddelen zoals houtlijm met houtstof, epoxy, CA-lijm of wat dan ook.

De enige hedendaagse toegeving ligt in het stukje malachiet-groene acryl voor de verbinding tussen steel en het zwarte acryl mondstuk. Maar dat zal de Gallo-Romeinse waterputbouwer Marcus Flavius Veldhoveniënsis mij, hoop ik, niet kwalijk nemen vanuit zijn Veldhovense grafheuvel...

Veiligheid in de werkplaats 7

Jan Karreman

In deze rubriek vragen we aandacht voor bepaalde handelingen die we als draaier uitvoeren en de gevaren die daarbij ontstaan.

Nadat we in eerdere uitgaven van AktieRadius enkele specifieke onderwerpen behandelden vragen we nu aandacht voor wat algemene zaken rond het houtdraaien.

Positie van draaibank en hulpmiddelen.

Bij de positie van de draaibank zijn enkele belangrijke punten:

- Zorg dat je voldoende bewegingsvrijheid hebt om alle handelingen goed en veilig uit te kunnen voeren.
- De opstelling van de draaibank dient stabiel te zijn en op de juiste hoogte (rugklachten)
- Een handige en overzichtelijke beitelopstelling (beitelkeuze) vergemakkelijkt je werk en voorkomt onnodig heen en weer lopen of gevaarlijk ergens overheen reiken.
- Geen beitels, hulpstukken, schuur- en afwerkmiddelen etc. achter de bank plaatsen zodat je er niet naar kunt grijpen bij een nog draaiende bank.

Bediening.

Er zijn veel verschillende banken met veel verschillende bedieningsknoppen.

Eén knop is altijd erg belangrijk, de (vaak rode) "uit" knop. Zit hij vast dat weet je hem wel te vinden maar bij een verplaatsbare bediening is het goed om deze binnen bereik te hebben, zowel voor de directe bediening als in geval van nood.

Verlichting.

Verlichting direct boven de bank geeft het beste resultaat en de minste schaduwvorming, al is dat laatste ook afhankelijk van het type verlichting.

Met een extra spotje (eventueel met magneet) kun je ook wat meer in het stuk kijken, vooral

bij uithollen is dat erg nuttig. Je kunt dan vaak ook beter de juiste beitelstand bepalen.

Elektriciteit.

Voedingskabels van draaibank, afzuiginstallatie en eventuele andere apparaten dienen natuurlijk buiten bereik te zijn zodat deze bij onverwachte bewegingen niet geraakt kunnen worden.

Vooraf bij het gebruik van extra hulpmiddelen zoals b.v. een schuurmachine dient goed gelet te worden op de loop van de kabel zodat deze niet meegenomen kan worden door draaiende delen. Uiteraard zijn accu-machines in dit geval veel veiliger en ook gemakkelijker.

Kleding.

Loshangende kleding vormt een groot gevaar. Sjaals e.d. zijn echt uit den boze maar ook ruim zittende mouwen kunnen gegrepen worden door draaiende delen. Een speciale jas heeft voorzieningen zoals b.v. klittenband aan de mouwen.

In dit verband noemen we ook even de poetsdoekjes die gebruikt worden bij het afwerken.

Doekjes van katoen en ook ander materiaal kunnen door draaiende delen meegenomen worden en breken daarbij niet af zodat, als je vingers er in vast zitten, deze ook worden meegenomen en dat kan zeer ernstige ongevallen veroorzaken.

Gebruik b.v. keukenpapier, dat scheurt als

het fout gaat. Er zijn ook wegwerpdoekjes in de handel die zich goed lenen voor dit doel, o.a. die op de rol verkocht worden bij enkele zaken. Maar let op, deze scheuren meestal ook niet af en zijn dus ook gevaarlijk.

Oog- en gezichtsbescherming.

Een veiligheidsbril is eigenlijk altijd wel een minimum bescherming bij het draaien. Zodra er kans is op loskomende stukken, splinters, stukken schors, etc. is een extra bescherming in de vorm van een gelaatsmasker noodzakelijk. Ook bij het afwerken van werkstukken met vaak hoge draaisnelheid bestaat de kans dat een afwerkmiddel met grote kracht rondgeslingerd wordt dus ook in dat geval ogen en gelaat beschermen. Hieraan besteedden we eerder aandacht.

Stof.

Een erg belangrijk onderwerp waaraan in AR106 ruim aandacht werd besteed.

Spaanders.

Ze vliegen overal bij het draaien, van erg klein bij droog en fijn hout tot grote krullen bij nat hout.

Ruim ze regelmatig op, vooral van je draaibank. Je werksituatie blijft overzichtelijk. Ruim na het draaien of toch regelmatig op de grond liggende krullen op. Je werkplek blijft niet alleen overzichtelijk maar je neemt ook een gevaar weg. Droog zaagsel en krullen zijn bijzonder brandbaar en hebben maar een vonk nodig om te ontbranden. Een flinke hoop krullen die in de brand gaat is vrijwel niet

meer te blussen met gewoon blusmateriaal. Desondanks is het toch goed een geschikte brandblusser binnen bereik te hebben.

Een opgeruimde werkplek.

Een opgeruimde werkplek voorkomt verwondingen en ongevallen. Over krullen kun je uitglijden.

Je werkplek blijft overzichtelijk en als er eens iets valt kun je het gemakkelijker terugvinden.

Tenslotte:

Kennis van zaken beperkt risico's aanzienlijk maar gedrag is en blijft daarbij ook een erg belangrijke zaak.

Zoals bij alle werkzaamheden zijn gedrag en werkwijze erg belangrijk.

Overhaast te werk gaan en weinig geduld hebben resulteren vaak in ongevallen en/of schade.

En erg belangrijk blijftdenk na voor je iets doet !

We hebben nu een aantal keren aandacht besteed aan diverse zaken die met houtdraaien en veiligheid te maken hebben.

Vrijwel zeker zijn er nog zaken die nog niet aan de orde kwamen maar het was een keuze uit de meest belangrijke.

We stoppen nu met deze rubriek, hetgeen niet wil zeggen dat er, indien er een belangrijke en vermeldenswaardige zaak is die hiermee verband houdt, geen ruimte is om deze te publiceren.

Dus als je een onderwerp hebt dat niet recent aan de orde is geweest en belangrijk genoeg is om bij de leden onder de aandacht te brengen, kom er gerust mee en we kijken of we het kunnen plaatsen.

Werkbeschrijving

Mahonie kruikje

Nico Oosthoek

Het stuk mahonie van 18x12x6cm wordt tussen de centers gespannen.

De zijkanten worden rond of ovaal gedraaid. Zo hoog mogelijk maar wel veilig toerental.

(Op mijn draailbank draaide ik met 2800 toeren)

Het stuk mahonie wordt precies in het midden opgespannen door middel van een wormschroef in de klauw. Er wordt nu een sparing gedraaid om het werkstuk op te kunnen spannen van \varnothing 6cm

Het werkstuk is opgespannen in de gedraaide sponning en kan ook aan deze kant een sparring van $\varnothing 6\text{cm}$ worden gedraaid. De vorm van het kruikje wordt afgetekend op het stuk mahonie en gestart kan worden met het draaien van de vorm. Ook weer een zo hoog mogelijk toerental.

Hier zijn de oren en de ronding gedraaid, + de aanzet van de onderkant met uitsteeksel voor de klauw en de hals van het kruikje.

Alle aanwezige draaisporen worden nu weg geschuurd. (heel veel handmatig zonder draaiende draaibank.)

De kruik is in de klauw opgespannen en er wordt in de hals een gat geboord van $\varnothing 2\text{cm}$ ongeveer tot het midden van het kruikje.

De hals kan nu afgewerkt worden.

Het kruikje is weer in de sparring opgespannen en kan worden uitgeholt. Het gat voor het uithollen is 5cm, zodat er een rand van 0,5cm. overblijft.

Het kruikje weer omdraaien, opspannen en verder uithollen.

Het kruikje weer tussen de centers opspannen en de voet afsteken

2 schijfjes voor de voor- en achterkant draaien en in de sparing lijmen. Een dop naar keuze draaien voor in de hals.

Nico Oosthoek

www.ambachtelijkhoutdraaien.weebly.com

Nico Oosthoek

Cursus Snijdend Houtdraaien door Christiaan Jörg

In kleine groepjes (max. 3 personen) leer je op een grote bank (Wema, Jet) met zelfvertrouwen en plezier je hobby uit te oefenen.

Basiccursus I en II (8 x 4 uur) € 390

Voor mensen die willen beginnen (I) en draaiers die het juiste spoor nog niet gevonden hebben (II).

Vervolgcurcus (4 x 4 uur) € 195

Tussen de centers en voor de kop. Het uitbouwen van de reeds geleerde kennis en kunde.

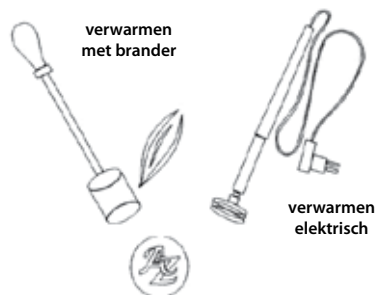
Inschrijfformulier en informatie

Christiaan Jörg, W. Heukelslaan 6, 3581 SP Utrecht

Tel. 030 – 2513 684, info@christiaanjorg.com

www.christiaanjorg.com

Maak uw draaiwerk persoonlijk met uw initialen

Met een brandstempel van

Casa Plata – Ad Zoon

Koestraat 28, 2871 DR Schoonhoven

T: 0182 320088 - M: 06 48322559

E mail: ad@zoon.nl

hand- en machine gravures - brandmerkstempels
Sportprijzen

Woodworking.nl de site voor houtbewerkers

in 2017 hebben wij Radius aangeboden om Woodworking.nl ook voor Radius te gebruiken. Om leden te informeren, maar ook om leden te werven onder de hobby houtbewerkers die voor andere zaken op het forum komen.

We hebben een speciale rubriek Houtdraaien aangemaakt voor Radius. Het delen van kennis en het laten zien en bespreken van werkstukken is toch de grote drijfveer van Woodworking.nl.

We willen echt een bijdrage leveren om het ambacht, de kennis van materiaal en gereedschap en vooral werk methodes in stand te houden. **Echt de moeite waard om een keer in te loggen.**

"De Salamander"

Henk de Rijk

Naar aanleiding van het muziekdoosje in AR 106 had ik contact met Jan van der Ploeg en hij vertelde mij dat hij elke dinsdag als vrijwilliger werkt op de houtzaagmolen "De Salamander" in Leidschendam. Mijn interesse was gelijk gewekt en het leek mij leuk om hier een reportage van te maken voor AR 107, dus een afspraak gemaakt met Jan. Je moet wel voor 10.00 uur komen zegt Jan anders is de koffie op en als je voor de deur staat toeter je maar even dan doen wij het hek open voor je.

De afstand Nieuwkoop - Leidschendam is niet zover dus ik stond keurig om 10.00 uur voor de poort en na wat toeteren kwam Martien van Vliet de poort voor mij open doen, het weer was stralend. Ik word hartelijk door Jan en Martien ontvangen en als snel zaten we aan de koffie.

Het gesprek begon met hoe ze bij de houtmolen terecht zijn gekomen, was dat voor of na het begin van het houtdraaien vraag ik hun. Nu blijken Jan en Martien allebei als timmerman begonnen te zijn maar door studie allebei doorgroeid naar leidinggevende functies in het bouw- en woningtoezicht.

Jan kwam voor het eerst bij de molen in zijn tijd als bestuurslid van Radius om het hout te halen voor de verloting op de actiedagen van Radius, Jan en Martien kende elkaar dus al langer en toen ze allebei met pensioen gingen zijn ze allebei vrijwilliger geworden op de molen. Martien is al op zijn 18e begonnen met houtdraaien en ze deden het al tijdens hun timmeropleiding, en als je de hele dag met je hoofd werkt is het leuk om in je vrije tijd ook iets met je handen te maken.

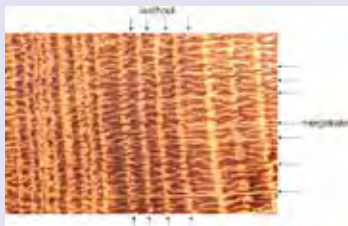
We praten nog wat door over het houtdraaien maar ik kom natuurlijk voor de Molen.

Jan van der Ploeg en Martien van Vliet

Eenmaal binnen zie je pas hoe groot het hier is en er zijn linten gespannen om de bezoekers op afstand te kunnen houden, ik krijg als eerste natuurlijk de zaag te zien die staat nu ingesteld op kwartierzagen.

Kwartierzagen wil zeggen dat de jaarringen haaks op je plank staan dit wordt met name gedaan met eikenhout want daarin zitten mergstralen en als je deze doorzaagt ontstaan er spiegeltjes in het hout en dat was vroeger het mooiste wat er was.

De foto laat zien hoe het hout met een haak wordt vastgezet en net voor de zaag verplaatst, de zaagdikte wordt ingesteld d.m.v de klosjes. De planken kunnen minimaal tot 1 duim dik worden gezaagd.

Je hebt de bomenzaag en een planken zaag, de bomen liggen op de slee en de planken gaan op de rollen.

De maat tussen de zagen bepaalt natuurlijk de dikte en dat wordt ingesteld d.m.v. klosjes met een vaste maat.

Het rek met de zagen

Dit is de slijpmachine waar de zagen geslepen worden dit gaat geheel automatisch, geen klusje voor de vrijwilligers, want de molenaar houdt de verantwoordelijkheid voor de scherpte van de zagen.

Dit is het krabbelrad met de as die zorgt ervoor dat de slede met daarop de boom 1^{1/2} millimeter per slag doorgaat, en voert dus de boom door, en de zaagramen staan iets naar voren gekanteld zodat alle tanden van de zaag worden gebruikt.

Dit is de planken zaag van Jan en Martien, want de molenzaag mag alleen bediend worden door de molenaar.

Jan laat de metaal detector zien, want voor het zagen wordt het hout eerst gecontroleerd en hij toont mij een stuk metaal dat ze uit een boom gehaald hebben.

De installatie waarmee de bomen naar binnen worden geslept, Jan en Martien staan op de sleephelling.

Het uitzicht van boven vanaf de stelling van de molen met een mooi zicht op de balkengaten, er liggen ongeveer 150 bomen, het wateren duurt ongeveer 2 jaar, alle bomen zijn geregistreerd dus we weten precies wat er in het water ligt en alle bomen liggen met een touw vast aan de wal. het zijn voornamelijk eiken en iepen.

Het bootje waarmee de stammen uit het water gehaald worden.

We gaan via de smalle trap op naar boven en zien daar de aandrijving van de zaag, als er wordt gezaagd op de wind staat de koningsspil naar beneden maar je kan het omhoogdraaien en zagen op de elektromoter. De onderste foto de aandrijfriem van de zaag en het krabbelrad.

Een van de laatste projecten van de zaagmolen, de beuk uit de tuin van de Amerikaanse ambassadeur in Wassenaar, aan de voet een omvang van 6 meter. en een houtgewicht van 30 ton. Hij is gekapt door de vrijwilligers van de Salamander.

Het was een hele klus en met name ook het transport naar de molen. En hij kan ook maar net door de deur naar binnen. Op de boom de initialen van Jan en Martien.

Het was een leuke ochtend om te zien hoe een houtmolen werkt en door inzet van de vrijwilligers zoals Jan en Martien zo iets moois in stand gehouden kan worden. Het is echt een aanrader om een een keer te gaan kijken bij de molen. Info op de site: www.molendesalamander.nl en voorzien van een paar mooie stukken beukenhout met slaap ging ik weer richting Nieuwkoop, Jan en Martien bedankt voor deze leerzame ochtend.

HTK-806 Handgereedschapset

Bevat TC-800 Tormek koffer, HTK-00 Opberg Inleg, SVM-45 Messen hulpstuk, SVM-140 Messen hulpstuk, SVM-00 kleine mes houder, SVX-150 Scharen hulpstuk, SVA-170 Bijlen hulpstuk en SVS-38 Gutsen hulpstuk.

HTK-806

EAN Code: 7392485007111

Gewicht: 2,80 kg

Formaat: 308x399x95mm

Nieuw!

TNT-808 Houtdraaiersset

Bevat TC-800 Tormek koffer, TNT-00 Opberg Inleg, TNT-300 houtdraaiers instructieboek, TTS-100 instelmal draaibeitels, MH-380 beschermhoes, LA-120 Lederen wetschijf, SVD-186R Hulpstuk gutsen, SVS-50 Multi hulpstuk en SVD-110 Slijpsteen.

TNT-808

EAN Code: 7392485007104

Gewicht: 3,28 kg

Formaat: 308x399x95mm

Hegner & Ko

Fermiweg 16

3208KT Spijkenisse

Tel : 0181 647535

E-mail : rob@hegner.nl

www.tormek.com/netherlands/nl/

Lintzagenopmaat.nl

U geeft de maat, wij lassen de lengte

Chroomstaal

Koolstofstaal

Hardpoint

- Gespecialiseerd in het maken (lassen) van lintzagen.
- Levering aan bedrijven en particulieren.
- Uitstekende kwaliteit lintzagen vanaf 6 mm breed en 0,36 mm dik.
- Levering lintzagen voor zagen van hout, kunststof en metaal.
- Lintzagen op voorraad, snel leverbaar.

Slijptechniek Beusichem
Beusichemsebroeksteeg 1
4112 PJ Beusichem

www.lintzagenopmaat.nl
info@lintzagenopmaat.nl
0345 - 501 501

Introductie tot het draaien van pennen deel 2 het materiaal

Ruben Verschueren

Accessoires voor het draaien van pennen

Zoals ik vermeldde in het overzicht, zijn er veel accessoires en hulpstukken voor pennendraaiers. Laat ons wat dieper in gaan op al deze materialen, opnieuw opgedeeld in vereiste en optionele.

Ik ga er van uit dat je al een houtdraaibank hebt aangezien deze introductie gericht is op houtdraaiers. Zo niet kan ik aanraden om een tweedehands mini draaibank te kopen om mee te starten. Hier zijn al heel wat prachtige projecten mee te maken en ze zijn vaak tweedehands beschikbaar door houtdraaiers die een maatje groter willen. Zoals voor de meeste van de materialen die ik zal bespreken geldt, eenmaal je weet waar je naar toe wilt zijn er genoeg mogelijkheden om te upgraden.

Zo kan je starten met een set goedkope beitels en betere kopen van degenen die je het vaakst gebruikt. Hetzelfde geldt voor je persoonlijke bescherming. Je kan perfect werken met een eenvoudig stofmasker en een gelaatsscherm ... maar begin zeker met een gelaatsscherm! Die zijn helemaal niet zo duur en als eens een stukje weg schiet zal je blij zijn dat je het op hebt.

Het materiaal dat je zal zien in de foto's, gebruik ik zelf. Je zal dan ook zien dat het zijn gebruikssporen heeft en in geval van de beitels een mengeling van merken bevat.

Pen mandrel of opspansysteem

Ook al zijn er tegenwoordig diktebussen om tussen de centers te draaien, toch verkies ik het opspansysteem. Je kan hiermee beide onderdelen van de pen tegelijk draaien en je zo een goed beeld vormen van het uiteindelijke resultaat.

Zo'n opspansysteem is in feite een kleine spantanghouder met een metalen staafje in en een messing moer aan het einde om de pen blokjes vast te zetten. Door de houder los te maken kan je het metalen staafje minder of meer laten uitsteken en zo verschillende maten van pen blokjes opspannen.

Zoals ik in het vorige deel vermeldde raad ik zeker aan om een pen mandrel saver te gebruiken. Deze vervangt de moer en schuift over het einde van de metalen staaf. Met de losse kop van je draaibank kan je dan druk zetten en de blokjes stevig opspannen. Dit voorkomt dat je met je 60° meedraaiend center te veel druk gaat zetten op het einde van de staaf en die gaat buigen.

Safety first

Een (vol)gelaatsscherm en een basis stofmasker zijn onontbeerlijk. Na een tijd heb ik mijn stofmasker ingeruild voor een versie met vervangbare filters dat wat comfortabeler zit. en mijn eclipse stofmasker past perfect onder een gelaatsscherm

Een derde veiligheidsproduct is gehoorbescherming. Houtdraaien is vaak niet erg luid, maar het boren van de blokjes

kan best wat lawaai maken en zeker in hardhout. Ik heb recent mijn gehoorbescherming een upgrade gegeven met ISO tunes. Deze hebben noise cancelling en je kan via bluetooth muziek afspelen. Dat is nog zo prettig om lawaaiere zagen te verdringen door je favoriete muzikaal geweld.

Blokjes boren

Nu we beschermd zijn tegen al dat stof, rondvliegende projectielen en oorverdovend lawaai kunnen we aan het echte werk beginnen. Om de pen blokjes goed te kunnen boren, moeten we het middelpunt vinden. Hiervoor kan je met een lat twee diagonalen van hoek naar hoek trekken of je kan een zogenoemde center finder gebruiken. Ook hier zijn verschillende varianten in, maar ook de goedkoopste plastic variant doet perfect z'n werk.

Als je er net als ik voor kiest om je blokjes met te kolomboor te gaan boren kan je een lijmkleem gebruiken of een centreerhulpstuk om de blokjes vast te zetten. Je kan zo'n centreer hulpstuk ook zelf maken door een rechte hoek uit een balk te zagen en daar je blokje in te klemmen. Ik heb zo'n hulpstuk Cadeau gekregen voor een verjaardag en dat werkt toch wel heel erg prettig. Je hoeft in

principe niet perfect 90° te boren tenzij je blokje uit segmenten bestaat. Soms is het zelfs mooier als de nerf van het hout wat schuin loopt over de pen. In ieder geval moet er rondom het gat genoeg materiaal overblijven om de vorm van pen te kunnen maken die je voor ogen hebt .

Het alternatief voor de kolomboor is het boren met de draaibank. Hiervoor heb je een boorkop of (Jacob's chuck) nodig. Deze monteer je in de losse kop van je draaibank. Aan de kant van de vast kop gebruik je dan een klauwplaat met de juiste klauwen. Ik geef toe dat ik voor deze foto niet de juiste bekkens had geïnstalleerd. Ik gebruik die nauwelijks en de blokjes boor ik met de kolomboor.

Na het boren van de blokje kunnen we dan de tubes gaan lijmen, nadat ze licht geschuurd zijn. Om dit proces wat te vergemakkelijken en om geklieder met de lijm te beperken is er een hulpstukje. Dit is niet veel meer dan een kegelvormige staaf in een handvat, waardoor het in verschillende maten van tubes past. Zelf gebruik ik dit niet zo vaak, ik draag handschoenen en klieder toch altijd met de lijm.

Houtdraai beitels

Zoals ik al eerder vermeldde, kan je veel verschillende beitels gebruiken om pennen te draaien. Ik gebruik voornamelijk de afruwguts om het blokje rond te zetten en een platte beitel voor de afwerking. Voor specialere vormen gebruik ik een kleine vormguts. De schraper gebruik ik enkel bij acryl en hars. Zoals je kan zien heb ik verschillende merken en gebruik ik nog steeds enkele beitels uit mijn goedkope starter set. Deze moeten moeten iets vaker geslepen worden, maar werken prima

Schuren

Nu is je pen blokje omgetoverd tot een mooie pen vorm, dus gaan we die afwerken. De eerste stap is schuren. Gewoon schuurpapier is perfect, maar ik gebruik graag schuurlijnen. Dit is een beetje elastisch en geperforeerd waardoor het stof niet samenkoekt. Het tweede grote voordeel is dat de achterkant velcro is, dus je kan het makkelijk op schuurschijven bevestigen.

Nadat je geschuurd hebt tot korrel 400, heb je een mooie matte of lichte glans op je pen. Als je een felle glans wilt kan je een schuurpasta gebruiken. Hier zijn ook verschillende merken van, maar ik heb eerst Yorkshire Grit gebruikt en ben er zeer tevreden mee.

Afwerking

Voor acryl en hars werk ik af met CA lijm. Dit breng je aan in verschillende lagen en schuur je dan glad en glanzend met een heel fijne korrel. Mijn schuur pads zijn van het merk Mirco-Mesh maar ook hier zijn andere merken van beschikbaar. Mijn set gaat tot 12 000 waardoor het acryl bijna van glas lijkt te zijn. Deze pads zijn bij de meeste merken gekleurd om makkelijk het verschil te zien tussen de verschillende korrelgroottes. Ik kon nooit onthouden welke kleur ik eerst moest gebruiken, dus heb ik een eenvoudige houder gemaakt waar de kleurcodes opgeplakt zijn.

Voor het afwerken van houten pennen gebruik ik ofwel een was zoals Hampshire Sheen. Ofwel Doctor's Woodshop "pens plus". Van de Hampshire sheen was zijn intussen veel varianten uit voor hoog glans, matte glans en verschillende kleuren. Ik neig eerder naar de pens plus omdat de bijenwas en walnootolie daarin de nerf van het hout mooi accentueren. Hampshire sheen gebruik ik vaker voor schalen, kerstbomen en paddenstoelen..

Verenigingsnieuws

Afdelingsnieuws – Agenda - Mutaties ledenlijst - Advertenties

Afdelingsnieuws

Afdelingsbijeenkomsten zijn in principe ook voor leden uit andere afdelingen te bezoeken. Wel graag van tevoren afstemmen met de afdelingscontactpersoon waar u ook info kunt krijgen over de afdeling.

Afdeling Arnhem-Nijmegen

Afdelingscontactpersoon:

Jan v.d. Berg, tel. 040 2122076

jmhmvandenberg@hotmail.nl

Bijeenkomsten in 2020:

19 september, 17 oktober,

14 november.

De bijeenkomsten worden gehouden in het gebouw ReVaBo, pastoor Bruggemanlaan 33A, 6861 GR Oosterbeek, van 9.30 uur tot 12.30 uur.

Afdeling Dommeldraaiers

(Schijndel-Den Bosch)

Afdelingscontactpersoon:

Jan van Kol, tel. 0493-707443 of

06-44608567

jvankol@gmail.com Onze

bijeenkomsten worden gehouden in, in Tuinrijk Cello, Hoogstraat 36A, 5271 SW St Michielsgestel

Bijeenkomsten in 2020:

24 oktober, 12 december

Afdeling Drechtstedendraaiers

(Dordrecht riviereiland – Hoekse Waard)

Afdelingscontactpersoon:

Albert van den Ende, tel. 06 44530777

aende211@xs4all.nl

Bijeenkomsten in 2020:

31 oktober, 12 december.

De bijeenkomsten worden gehouden van

9.30 – 12.30 uur in het Ambachtshonk, Patersweg 53, 3314 HT, Dordrecht.

Afdeling Flevohoutdraaiers

Afdelingscontactpersoon:

Siep Nijenhuis, tel. 06 15451771

s.nijenhuis@hccnet.nl

Bijeenkomsten in 2020: -

De bijeenkomsten worden gehouden in de botenloods van Siep Nijenhuis, Dokweg 26- 28 in Lelystad.

Afdeling Gouwe Groep

Afdelingscontactpersoon:

Bert Dusseljee, tel. 0186 601696

h.dusseljee@hetnet.nl

Bijeenkomsten in 2020:

22 oktober, 10 december.

De bijeenkomsten vangen aan om 19.00 uur en worden gehouden bij Cor Doornekamp, Oud Bodegraafseweg 104, 2411 HX Bodegraven. Nieuwe leden zijn welkom.

Afdeling Haarlem

Afdelingscontactpersoon:

Wiebe Damstra, tel. 023 5328736

info@meerstad.nl

Bijeenkomsten in 2020:

De bijeenkomsten worden gehouden op donderdagmiddag. Informatie over de plaats bij de afdelingscontactpersoon.

Afdeling Haarlemmermeer

Afdelingscontactpersoon:

Klaas Dikstaal, tel. 020 6592977

Bijeenkomsten in 2020:

30 oktober, 11 december.

Alle bijeenkomsten worden gehouden in Wassenaar. De bijeenkomsten beginnen om 09.00 uur en eindigen 16.30 uur.

Afdeling Lochem

Afdelingscontactpersoon:

Harry Meinders, tel. 0575 525403

hpgrhmeinders@outlook.com

Bijeenkomsten in 2020:

5 oktober, 9 november, 7 december.

De bijeenkomsten worden gehouden op de locatie: Museum Stoomhoutzagerij Nahuis Groelo, Winterswijkseweg 49, 7141 DN Groenlo en vangen aan om 19.30 uur.

Afdeling Noord

Afdelingscontactpersoon:

Willem v.d. Schors, tel. 0594 213326

wmvdschors@gmail.com

Bijeenkomsten in 2020:

3 oktober, 21 november.

De bijeenkomsten worden gehouden op de locatie Zaal RK Kerk, Dr. Nassaulaan 3c, 9401HJ Assen, tel.0592 313029 en vangen aan om 10.00 uur. Inloop vanaf 9.30 uur.

Afdeling Noord-Holland Noord

Informatie: info@houtdraaibaak.nl

Bijeenkomsten in 2020:

8 oktober, 14 november (ruil en weg geef dag), 24 november

De bijeenkomsten worden gehouden in het dorps huis "de oude school", Dorpstraat 72, 1711 RK Hensbroek en beginnen om 19.30 uur

Afdeling Rotterdam

Afdelingscontactpersoon:
Bert Rosbach, tel. 010 4184786
a.rosbach@chello.nl
Bijeenkomsten in 2020:

10 november.

Inlichtingen bij Bert Rosbach.

Afdeling Utrecht, Werkgroep 'De Lekstroom'

Afdelingscontactpersoon:
Ruud Philipsen, tel. 078 6162310
ruudph@kpnmail.nl
Bijeenkomsten in 2020:

7 oktober, 11 november, 16 december.

Locatie Museumwerf "Vreeswijk",
Wierselaan 113, 3433 ZS Nieuwegein
van 11.00 – 14.00 uur.

Afdeling Veluwedraaiers

Afdelingscontactpersoon:
Joop Erbé, tel. 0341 262432
jooprb@hotmail.com
Bijeenkomsten in 2020:

**31 oktober Nunspeet*²: VAN,
19 december Epe: Sionskerk
(*open voor publiek).**

De bijeenkomsten worden gehouden in
verschillende plaatsen (zie boven).

Afdeling Vormgeven

Afdelingscontactpersoon:
Ab Strijker, tel. 0320 220118
aenstrijker@gmail.com
Bijeenkomsten in 2020:

Locatie nog vast te stellen.
Info verkrijgbaar bij Bert Rosbach:
010 4184786

Afdeling Westfriesland

Afdelingscontactpersoon:
Aad Sneeboer, tel. 06 10423488
aadsneeboer44@gmail.com
Bijeenkomsten in 2020:

De bijeenkomsten worden gehouden in
Dorpshuis "De Stek", Op Den Hoef 36,
1613 LA Grootebroek.

Afdeling Zeeland/West Brabant 'De Scheldedraaiers'

Afdelingscontactpersoon:
Theo de Graaff, tel. 0164 683774
theo.de.graaff@hetnet.nl
Bijeenkomsten in 2020:

**iedere eerste zaterdag van de maand
(niet in augustus).**

De bijeenkomsten worden gehouden in
Het Ambachtscentrum, Kattendijksedijk
27 te Goes en vangen aan om 09.30 uur.

Afdeling Zuid-Limburg regio Parkstad 'Houtdraaiersgroep De Zuiderling'

Contact:
houtdraaiersdezouderling@gmail.com

**“De data van de afdelingsbijeenkomsten zijn
aangepast tot oktober 2020. I.v.m. het Corona-virus en
de betreffende regelgeving is het aan de afdelingen
wanneer zij weer bijeenkomsten organiseren.”**

Advertenties

Te koop:

Te koop aangeboden

DeWalt afkortzaag. In zeer goede staat. Deze staat op eigen onderstel. Motor in verschillende richtingen verstelbaar. zaagdiepte in 1 keer 6 cm. Prijs : € 400

P. Steevens - peterenfina@icloud.com

Te koop aangeboden

Een meer dan professionele draaibank van Duitse makelij. Een draaibank voor de echte liefhebber. Een Hapfo AP 5000-M met frequentieregelaar voor snelheidsregeling, Voor nadere informatie over deze bank met ongekende mogelijkheden kunt u contact opnemen met: Arjen v.d.Lit, telefoon 06-20496575 en email:ajvanderlit@kpnmail.nl

Recent is de vraagprijs sterk verlaagd naar € 1950,00

A.v.d.Lit - ajvanderlit@kpnmail.nl

Te koop aangeboden

Een HBM 1500 Profi draaibank. 1500 watt, 230 volt. Afstand tussen de centers is 150 cm., draaidiameter is 42cm. Gewicht 228 kilo. Toerental variërend van 500 tot 2800. Deze draaibank is eigendom geweest van een oud lid van Radius die is overleden. Zijn zoon biedt nu draaibank aan tegen een meer dan redelijke prijs. bellen of mailen 0638396364 Prijs draaibank € 450,00

v.d. Meer - marsas@kpnmail.nl

SHELLAWAX

hèt product voor houtdraaiwerk met glans

info, bestellen, demonstratie aanvragen

WWW.WOODTURNING-POLISH.EU

info@woodturning-polish.eu ☎ +31 6 27846808

Colofon

Lidmaatschap

Bij inschrijving zijn de volgende opties mogelijk:

A jaarcontributie € 30,00 plus het laatst uitgekomen tijdschrift in het jaar van inschrijving. Leden buitenland € 32,50. B begunstiger € 15,00 per jaar (Begunstigers zijn volwaardig lid en hebben stemrecht. Zij ontvangen echter geen AktieRadius)

De inschrijf- en administratiekosten bedragen voor elk van deze mogelijkheden € 7,50. Men is lid van de Vereniging nadat zowel het inschrijfformulier als de verschuldigde contributie en de kosten zijn ontvangen.

Adreswijzigingen dienen tijdig doorgegeven te worden aan de ledenadministrateur, die zorgt voor de verdere verspreiding hiervan. Het lidmaatschap wordt stilzwijgend voortgezet, tenzij het lid minstens 4 weken vóór het einde van het kalenderjaar schriftelijk aan de ledenadministrateur bericht dat men het lidmaatschap wil beëindigen. Op de website van RADIUS www.houtdraaien.com vindt u onder contact een digitaal inschrijfformulier.

Rabobank BIC code: RABONL2U

Rabobank IBAN code:

NL54RABO0396 3723 17

Bestuur

Voorzitter: Pieter (P.C.C.J.) Hermans,
Douwe Brouwerweg 8, 1602 MK Enkhuizen
tel. 0228 317569

e-mail: voorzitter@houtdraaien.com

Secretaris: Wim (W.) Meijboom
Kamperfoeliestraat 8, 1338 VN Almere
tel. 036 532 8626

e-mail: secretaris@houtdraaien.com

Penningmeester:

Harrie (H.) van Cranenburgh
Hobbemakade 113-3, 1071 XV Amsterdam
tel. 06-15 41 62 36

e-mail: penningmeester@houtdraaien.com

Leden: Jan (J.H.) Karreman, Frank (F.) Broekman, Marcel (M.) van Berkel

Ledenadministratie:

Jeanne Hermans – Koch, tel. 0228 317569,
e-mail: ledenadministratie@houtdraaien.com

Advertenties

Neem contact op met de redactie.

Redactie

Eindredacteur: Henk (H.A.) de Rijk,
Meeuwenlaan 37, 2421 ED Nieuwkoop
tel. 06 254 126 76

e-mail: aktieradius@houtdraaien.com

Redactieleden: Nico Oosthoek, Gerard Gaasbeek, Jan Karreman, Pieter de Kubber
Correspondenten: Iet Feith, Jan Pranger

Kopij

AktieRadius verschijnt viermaal per jaar; medio maart, juni, september en december. De redactie verzoekt u uw bijdragen uiterlijk 6 weken voor de verschijningsdata per e-mail aan te leveren of op een DVD. Deze stukken vertolken de mening van de inzender en behoeven niet de mening van het bestuur of de redactie te vertolken. Zij worden dan ook geplaatst buiten de verantwoordelijkheid van RADIUS en de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij in welke vorm dan ook inhoudelijk te beoordelen, zonder opgaaf van redenen te weigeren of in te korten. Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is slechts toegestaan met schriftelijke toestemming van het bestuur.

Kijk ook eens op de website van Radius naar de instructiefilmpjes:

www.houtdraaien.com

BAPTIST

VOOR HOUTBEWERKERS .NL

Bezoek Baptist.nl en vind ruim 12.000 artikelen! Dé speciaalzaak voor houtbewerkers, met het grootste assortiment gereedschappen en machines.

**RUIM
12.000
ARTIKELEN
ONLINE!**

Graag tot ziens bij Baptist in Arnhem.
De koffie en thee staan klaar!

DEALER VAN O.A.:

**WIVAMAC
(ZEBRANO)**

RECORD POWER

TEKNATOOL

ONEWAY

SORBY

TORMEK

HAMLET

CROWN

EN MEER!

VLAMOVEN 32, ARNHEM

026 - 445 16 44

HOUTBEWERKERS@BAPTIST.NL

WWW.BAPTIST.NL